

REAGERER: Marianne Bjerke, leder, Norsk Forening for Bedre Inneklima for Barn (NFBIB), reagerer på at det er valgt en løsning der ventilasjonskanaler ligger under betongen på den nye skolen. Foto: Jan Erik Hæhre

VUS-ventilasjon: Reagerer på den valgte løsningen

– Dette handler om barns rett til god helse. Hvordan er det mulig å velge en så risikabel løsning for ventilasjonsanlegget?

[Jan Erik Hæhrejanerik@raumnes.no](mailto:janerik@raumnes.no)

Publisert: 27.09.2023 20:00

Det spør Marianne Bjerke fra Fenstad. Hun er tidligere seniorrådgiver i helsedirektoratets Folkehelseavdeling. Nå leder hun den frivillige organisasjonen Norsk Forum for Bedre Innemiljø for Barn (NFBIB). Og saken hun og foreningen henviser til at valg av løsning for ventilasjonsanlegget ved nye Vormsund ungdomsskole.

– Å legge ventilasjonen under betongdekket under skolen er ikke vanlig. Dette er ikke en løsning som anbefales av fagfolk, sier Bjerke.

LES OGSÅ

Vormsund ungdomsskole: Kanal under skolen fylles med vann

I august omtalte vi at den nye ungdomsskolen i Vormsund, som sto ny i mars 2021, ikke tålte uværet «Hans». En kanal under betongen på den nye ungdomsskolen i Vormsund blir fylt av vann når det regner mye. Derfor har skolen slitt med ventilasjonsanlegget.

Ikke vanntett

– Undersøkelser viser at denne kanalen ikke er vanntett, slik det står i vår kontrakt at den skal være, sa kommunedirektør Jon Sverre Bråthen i en orientering til politikerne i august. Kommunen har satt advokat på saken, og mener det er en reklamasjonssak.

NFBIB og Marianne Bjerke reagerer imidlertid på at det i det hele tatt ble valgt en slik løsning.

Norsk Forum for Bedre Innemiljø for Barn

- Norsk Forum for Bedre Innemiljø for Barn (NFBIB) ble etablert i 1996 etter privat initiativ av prof. dr. med. Kjell Aas (Rikshospitalet, Voksentoppen senter for astma og allergi), overingeniørene Jan Fredrik Kvendbø, Trondheim kommune, og overingeniør Tore Andersen (Fylkeslegen i Vest-Agder), og raskt supplert med flere nasjonale ressurspersoner, blant annet Marianne Bjerke.
- Hensikten med etableringen var å arbeide for at det skulle bli opprettet et permanent nasjonalt kompetansesenter for innemiljø i Norge som skulle ivareta den faglige utvikling av innemiljøet i Norge.
- NFBIB har avgrenset sitt virke og fokusert på barns innemiljø, både på den teknologiske, medisinske og forvaltningsmessige siden. Dette omfatter både barns innemiljø i bolig, barnehager og skoler, som tradisjonelt også har vært Helsesrådets (nå kommunehelsetjenestens) oppgaver.
- NFBIB har samarbeidet og utvekslet erfaringer og forelesere med andre miljøer med samme interesser. På brukersiden har de arbeidet med NAAF, FUG, Elevorganisasjonen i Norge (EO) og Barneombudet.

Kilde: bedreinnemiljoforbarn.no

– Når vi spør fagfolk om det å legge ventilasjonsrør under et betongdekke under bakken, får vi til svar at «dette ikke er å anbefale». De sier dette ikke er så vanlig, sier Bjerke.

Hun peker på at det stadig regner mye i vårt område, selv om det kanskje ikke kan måle seg med uværet «Hans». Bjerke frykter likevel at dette kan skje igjen.

Har mange spørsmål

– Vi har mange spørsmål. Og alt handler om barnas helse, sier Bjerke, og peker på at det er det som er foreningens hovedsak.

Hvilke risikovurderinger er gjort, både for bygget og for elevenes helse?

- Hadde Nes kommune god nok bestillerkompetanse for slike store bygg før de ga klarsignal for bygging av Vormsund Ungdomsskole?
- Er man trygg på grunnforholdene under Vormsund Ungdomsskole med tanke på ekstremnedbør?
- Er miljørettet helsevern og kommunelegen koblet på – dette berører elevenes helse?
- Blir anlegget 100 prosent tørt og rent, eller kan det komme muggsopp som spres rundt via ventilasjonsanlegget?
- Hva gjør kommunen for å unngå dette igjen?
- Hvor kommer vannet fra?

Se kommentarene fra kommunen lenger ned i saken.

-Skal oppfylles

– Med et skoleområde med så god plass er det unaturlig å legge ventilasjonsanlegget under betong under bakken, sier Bjerke, og peker på at luftinntaket bør ligge såpass høyt og skjernet at vann ikke kommer inn den vegen.

Dette er saken

- 7. - 8. august kom det store nedbørsmengder i vårt distrikt. I løpet av 12 timer ble det registrert 33,4 millimeter nedbør.
- 11. august ble det registrert ulyder i ventilasjonsanlegget ved Vormsund ungdomsskole. Entreprenøren som bygde skolen ble varslet.
- Kommunen måtte skru av ventilasjonsanlegget mens saken ble sjekket ut.
- Undersøkelser viste at kanalen under bygget var fullt av vann. Vannet ble sugd ut og kamera ble sendt inn. I dagene etter 11. august ble det sugd ut vann fra kanalen tre ganger.
- I følge kommunedirektørens informasjon til politikerne kort tid etter hendelsen skal anlegget være vanntett. Nå er dette blitt en reklamasjonssak.

Bjerke peker på at de normene som brukes er Opplæringsloven - med rettigheter barn har, samt Miljørettet helsevern - en forskrift som skal oppfylles. Og alt handler om barnas helse.

Hun peker blant annet på Helsedirektoratets rapport fra 2020 som peker på at kommuner generelt ikke sikrer barnas helse.

– Det er alvorlig, sier hun.

– Brennende engasjement

Bjerke forteller at NFBIB er en interesseforening basert på frivillighet. Hun er leder.

– Mitt engasjement kom med egne barn. Jeg har to med astma og allergi, og da får vi dette med innemiljø tatt på våre egne liv. Det er fortsatt et brennende engasjement for meg, sier hun.

BARNES INNEMILJØ: Marianne Bjerke peker på at dette handler om barns rett til god helse. Foto: Jan Erik Hæhre

Som Raunnes-leser fanget hun raskt opp saken etter ventilasjonsproblemene ved Vormsund ungdomsskole i august, og hun la saken ut på foreningens nettside. Der løftet de også mange av spørsmålene hun stiller her.

– Kommunen har en informasjonsplikt, og den må følges opp, sier hun. Og slår fast at det ikke har kommet noe nytt om saken kommunedirektøren informerte politikerne.

Elevenes helse

«NFBIB regner med at Nes kommune har fokus på elevenes helse og gir elevene løpende informasjon om helserisikoen ved fukt i ventilasjonsanlegget eller rett og slett mangel på ventilasjon. Vi håper på elevenes vegne at dette kan ordnes slik at det ikke gjentar seg», skriver de på sine nettsider.

Nes kommune svarer via Hilde Bentstuen Nordby, virksomhetsleder bygg og eiendom.

– Valgt løsning for ventilasjon ved Vormsund ungdomsskole er en prosjektert og godkjent løsning. Det er et krav i kontrakten at ventilasjonskanalene skal være tette, skriver Bentstuen Nordby.

Reklamasjonssak

Status for saken er at dette følges opp mot entreprenøren som en reklamasjonssak.

– Entreprenøren har fått en frist til 9. oktober 2023 for gjennomføring av utbedringstiltak, sier virksomhetslederen videre.

NY: Nye Vormsund ungdomsskole ble tatt i bruk i mars i fjor. I august i år opplevde de vann i ventilasjonsanlegget. Foto: Ole Kaldal-Key

I tillegg følges situasjonen opp daglig av kommunens driftspersonell. Kommunen har dessuten startet egne undersøkelser og vurderinger av utbedringstiltak.

– *Hva gjøres for å garantere at kanalene er tørre?*

– Resultat fra målinger viser at det per i dag ikke er registrert forhold som fører til negativ belastning for inn klimaet. Utbedring av anlegget er imidlertid en forutsetning for å kunne opprettholde dette, svarer Bentstuen Nordby.

Raumnes 27. september 2023